

این رحمتی است که الله متعال در دل بندگانش نهاده است و الله به بندگانی رحم می کند که رحم و شفقت داشته باشند.

از اسامة بن زید رضی الله عنهما روایت است که می گوید: پسرِ دختر رسول الله صلی الله علیه وسلم را که در حالِ مرگ بود، به ایشان دادند؛ اشک از چشمان رسول الله صلی الله علیه وسلم سرازیر شد. این بود که سعد رضی الله عنه به ایشان گفت: ای رسول خدا، این چیست؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «هَذِهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى فِي قُلُوبِ عِبَادِهِ، وَإِنَّمَا يَرْحَمُ اللَّهُ مِنْ عِبَادِهِ الرَّحْمَاءَ»؛ «این رحمتی است که الله متعال در دل بندگانش نهاده است و الله به بندگانی رحم می کند که رحم و شفقت داشته باشند».

[صحیح است] [متفق علیه]

اسامة بن زید رضی الله عنه که ملقب به محبوب رسول الله صلی الله علیه وسلم بود، خبر می دهد که یکی از دختران رسول الله صلی الله علیه وسلم کسی را با این پیام که پسرش در بستر مرگ قرار گرفته، نزد ایشان فرستاد؛ و از رسول الله صلی الله علیه وسلم می خواهد که بر بالین او حاضر شود؛ چون این خبر به رسول الله صلی الله علیه وسلم می رسد، می فرماید: «مَرْهَا فَلْتَصْبِرْ وَلْتَحْتَسِبْ، فَإِنَّ لِلَّهِ مَا أَحَدٌ، وَلَهُ مَا أُعْطِيَ، وَ كُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُّسَمًّى»؛ «به او امر کن صبر نماید و امید ثواب داشته باشد که از آن الله است، آنچه می گیرد و از آن اوست آنچه می دهد؛ و همه چیز نزد او مهلت و زمان مشخصی دارد». به این ترتیب رسول الله صلی الله علیه وسلم فرستاده ی دخترش را امر می کند که به دختر ایشان - یا کودکش - دستور دهد: «فَإِنَّ لِلَّهِ مَا أَحَدٌ، وَلَهُ مَا أُعْطِيَ»؛ «از آن الله است، آنچه می گیرد و از آن اوست آنچه می دهد»؛ و این جمله ی بسیار بزرگی می باشد. وقتی همه چیز از آن الله است، اگر چیزی از انسان بگیرد، مالک آن خود اوست و اگر چیزی به انسان بدهد، باز هم مالک آن خود اوست؛ پس چگونه کسی می تواند برای از دست دادن چیزی خشمگین شود که الله متعال آن را درحالی از وی گرفته که خود مالک آن است؟ به همین دلیل سنت است که انسان به هنگام مصیبت بگوید: «إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» یعنی مالک ما الله است که هر چه بخواهد با ما انجام می دهد؛ همچنین زمانی که چیزی را از ما می گیرد که آن را دوست داریم، درحقیقت از آن اوست و گرفتن و دادن به او باز می گردد؛ حتی آنچه به انسان می دهد، مالکیت انسان در مورد آن حقیقی نیست بلکه مالک واقعی آن الله متعال است؛ به همین دلیل برای انسان جایز و روا نیست آنچه به او می دهد جز در جایی مصرف کند که به او اجازه داده است. و این یعنی مالکیت ما در مورد آنچه الله متعال به ما داده و در اختیار ما قرار می دهد، موقتی است. و اینکه رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: «بِأَجَلٍ مُّسَمًّى» یعنی مدتی معین و مشخص؛ بنابراین وقتی انسان به این مساله یقین پیدا کند که دادن و گرفتن از آن الله است و همه چیز نزد الله متعال مدت و زمان مشخص و معینی دارد، قانع می شود و قناعت می کند. جمله ی اخیر یعنی در توان انسان نیست آنچه برای او مقدر شده، تغییر دهد و نمی تواند در پس و پیش کردن آن نقشی داشته باشد. چنانکه الله متعال می فرماید: «لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْجِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ» [یونس: 49] «هر امتی آجلی دارد و آنگاه که اجل شان به سر آید، نه ساعتی [از آن] تأخیر می کنند و نه پیشی می گیرند». بنابراین داد و فریاد و بی تابی و ناراحتی سودی ندارد؛ و اگر کسی داد و فریاد کند یا خشمگین شود، نمی تواند چیزی را تغییر دهد. سپس فرستاده ای که این خبر را به رسول الله صلی الله علیه وسلم می رساند، به دختر رسول الله صلی الله علیه وسلم پیغام و امر ایشان را می رساند؛ اما دختر ایشان باز هم کسی را به دنبال رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرستد تا نزد او بیاید؛ بنابراین رسول الله صلی الله علیه وسلم به همراه تنی چند از اصحابش نزد وی می روند. چون رسول الله صلی الله علیه وسلم به خانه ی دخترش می رسد، فرزند او را در آغوش می گیرد که نفسش تند تند می زند و سینه اش بالا و پایین می رود؛ رسول الله صلی الله علیه وسلم با دیدن این وضعیت به گریه می افتد و اشک از چشمان مبارکش سرازیر می گردد؛ در این هنگام سعد بن عباد که

همراه ایشان و بزرگ خزر ج بود، می گوید: این چیست؟ گمان می کند رسول الله صلی الله علیه وسلم از روی بی تابی می گرید؛ لذا می فرماید: «این رحمت است» یعنی این گریه از باب رحمت و شفقت نسبت به این کودک است نه بی تابی در برابر آنچه مقدر شده است. سپس رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: «الله به بندگانی رحم می کند که رحم و شفقت داشته باشند». و این دلیلی بر جواز گریه کردن از باب رحمت و دلسوزی برای کسی می باشد که دچار مصیبت شده است.

<https://sunnah.global/hadeeth/fa/show/6405>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

